

Byla C-156/22

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

Gavimo data:

2022 m. vasario 17 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Landgericht Stuttgart (Vokietija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2022 m. vasario 3 d.

Apeliantė:

TAP Portugal

Kita apeliacinio proceso šalis:

flightright GmbH

<...>

Landgericht Stuttgart

Nutartis

Byloje

Flightright GmbH, <...>

– ieškovė ir kita apeliacinio proceso šalis –

<...>

prieš

TAP Portugal, <...>

– atsakovė ir apeliantę –

<...>

dėl kompensacijos (2019 m. liepos 17 d. skrydis TP597/TP1944)

- 1 *Landgericht Stuttgart* (Štutgarto apygardos teismas) 5-oji civilinių bylų kolegija <...> 2022 m. vasario 3 d. nutarė:
- 2 I. Sustabdyti bylos nagrinėjimą apeliacine tvarka.

II. Pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 267 straipsnį pateikti Europos Sąjungos Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą dėl Sąjungos teisės išaiškinimo:

3 Ar Reglamento (EB) Nr. 261/2004 5 straipsnio 3 dalis turi būti aiškinama taip, kad susiklostė ypatingos aplinkybės, kaip jos suprantamos pagal šią nuostatą, kai skrydis iš oro uosto, kuris yra už skrydį vykdančio oro vežėjo bazės ribų, buvo atšauktas dėl to, kad šio skrydžio įgulos narys (nagrinėjamu atveju – antrasis pilotas), be apribojimų praėjęs privalomą reguliarią sveikatos patikrą, prieš pat skrydį staiga ir oro vežėjui visiškai netikėtai mirė arba taip sunkiai susirgo, kad negalėjo vykdyti skrydžio?

Motyvai:

Faktinės aplinkybės

- 4 Pagrindinės bylos ieškovė, remdamasi perleista teise, prašo priteisti jai iš oro vežėjo atsakovo kompensacijas pagal 2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 261/2004, nustatančio bendras kompensavimo ir pagalbos keleiviams taisyklės atsisakymo vežti ir skrydžių atšaukimo arba atidėjimo ilgam laikui atveju, panaikinančio Reglamentą (EEB) Nr. 295/91 (toliau – Oro transporto keleivių teisių reglamentas), 7 straipsnį.
- 5 Atsakovė buvo oro vežėjas, kuris 2019 m. liepos 17 d. vykdė skrydį TP597 iš Štutgarto į Lisaboną (numatytas išvykimo laikas – 06:05 val. vietos laiku). Skrydis buvo atšauktas. Atsakovė remiasi ypatingomis aplinkybėmis, kaip jos suprantamos pagal Oro transporto keleivių teisių reglamento 5 straipsnio 3 dalį. Jos teigimu, antrasis pilotas, turėjęs vykdyti nagrinėjamą skrydį, ankstų 2019 m. liepos 17 d. rytą, 04:15 val., vietos laiku, atvykus jo paimti iš viešbučio ir nuvežti į oro uostą, buvo rastas negyvas savo viešbučio kambaryje. Dėl to visa įgula pranešė negalinti vykdyti skrydžio. Staigi vos 40 metų sulaukusio šeimos tėvo mirtis visiems buvo visiškai netikėta ir sukėlė didelį šoką. Tokio išorinio įvykio oro vežėjas negali kontroliuoti. Pakaitinės įgulos nebuvo, nes oro uostas buvo už atsakovės bazės ribų. Pakaitinė įgula iš Lisabonos išskrido pirmuoju dienos skrydžiu 11:25 val. ir Štutgartą pasiekė 15:20 val. Keleiviai kiek įmanoma skubiau pakaitiniu skrydžiu TP593 16:40 val. buvo nuskraidinti į Lisaboną.

Pirmosios instancijos teismo sprendimai

- 6 *Amtsgericht* (apylinkės teismas) priteisė iš atsakovės prašomą kompensaciją. Motyvuodamas sprendimą, jis paaiškino, kad atsakovė negali remtis ypatingomis aplinkybėmis, nes, taip pat kaip staigus sunkus įgulos nario susirgimas, staigi ir netikėta mirtis priskirtina vien tik oro vežėjo veiklos sferai. Tai yra ne įmonę veikiantis išorės įvykis, o kiekvienam darbdaviui tenkanti rizika, kurios reikia tikėtis vykdant įprastą veiklą.
- 7 Atsakovė šį sprendimą apeliacine tvarka apskundė *Landgericht Stuttgart*. Kolegija nagrinėja dar dvi su tuo pačiu skrydžiu susijusias bylas Nr. 5 S 30/21 ir Nr. 5 S 32/21. Kolegija pateikia Teisingumo Teismui visas tris bylas ir prašo jas sujungti. Kadangi pagrindinių bylų ieškovės nesutampa, kolegijai neatrodo tikslinga sujungti jas bendram nagrinėjimui ir bendram sprendimo priėmimui.

Prejudicinio klausimo svarba sprendimui pagrindinėje byloje priimti ir preliminarį kolegijos teisinę nuomonę

- 8 <...>
- 9 Sprendimas dėl apeliacinio skundo priklauso nuo Europos Sąjungos Teisingumo Teismo prejudicinio sprendimo atsakant į rezoliucinėje dalyje suformuluotą prejudicinį klausimą.
- 10 Vertinant klausimą, ar atitinkama ieškovė turi teisę į keleivių, kurių skrydis buvo atšauktas, kompensacijas, lemiamą reikšmę turi Oro transporto keleivių teisių reglamento 5 straipsnio 3 dalies aiškinimas. Kaip rodo kolegijos atliktas tyrimas, dalyje Vokietijos jurisprudencijos laikomasi ir tokios pat nuomonės, kurios laikėsi pirmosios instancijos teismas, *Amtsgericht Nürtingen* (Niurtingeno apylinkės teismas), t. y. kad dėl priskyrimo oro vežėjo veiklos rizikos sferai ypatingos aplinkybės, t. y. poveikį darančio išorės įvykio, nėra (2011 m. balandžio 6 d. *Landgericht Darmstadt* (Darmštato apygardos teismas) sprendimas byloje Nr. 7 S 122/10 <...>; 2012 m. gegužės 23 d. *Landgericht Darmstadt* sprendimas byloje Nr. 7 S 250/11 <...>; 2011 m. gegužės 20 d. *Amtsgericht Frankfurt am Main* (Frankfurto prie Maino apylinkės teismas) sprendimas byloje Nr. 31 C 245/11 <...>), o Nyderlanduose šia tema, kiek kolegija gali spręsti, jurisprudencija pasikeitė ir šiuo metu pripažįstama, kad staigus įgulos nario susirgimas yra išorės įvykis, kurio oro vežėjas negali kontroliuoti (2020 m. spalio 28 d. *Rechtbank Noord-Holland* (Šiaurės Olandijos teismas) sprendimas, ECLI:NL:RBNHO:2020:8758, skirtingai nei 2020 m. kovo 11 d. *Rechtbank Noord-Holland* sprendimas, ECLI:NL:RBNHO:2020:2920, taip pat su nuoroda į organizacijos rizikos sferą).
- 11 Paieška Prancūzijos duomenų bazėje *Légifrance* parodė 2020 m. vasario 5 d. *Cour de Cassation* (Kasacinis teismas) sprendimą byloje Nr. 19-12.294, ECLI:FR:CCASS:2020:C100113, kuriame piloto liga arba sveikatos sutrikimas

irgi nebuvo pripažinti ypatinga aplinkybe, motyvuojant tuo, kad tai nėra ypatingas įvykis (5 punktas).

- 12 Kolegija linkusi manyti, kad oro vežėjui iš principo tenka atsakomybė už darbuotojų gebėjimą ir pasirengimą vykdyti skrydį ir todėl jis iš principo privalo turėti tam tikrą kiekį pakaitinio personalo. Vis dėlto šis klausimas Europos jurisprudencijoje ir teisės aktų komentaruose vertinamas skirtingai ir iki šiol nei Vokietijos aukščiausios instancijos teismas *Bundesgerichtshof* (Federalinis Aukščiausiasis Teismas), nei Europos Sąjungos Teisingumo Teismas nėra jo išnagrinėjęs, todėl kolegija pateikia bylą pastarajam, kad jis priimtų prejudicinį sprendimą.

<...>